

Kız ve Turna

Çınar BİBER

Kız ve Turna

Çınar BİBER

Suyun ayna gibi parladığı sulak alanların kıyısında, Maya adında meraklı bir kız yaşırdı. Sıcak kahverengi bir teni, iki kıvrıkcık saç topuzu ve ön dişlerinin arasında küçük bir boşluk vardı. Her sabah hardal sarısı yağmur çizmelerini, turkuaz tulumunu ve yeşil güneş şapkasını giyer, sonra kuşları izlemek için parmak uçlarında dışarı süzülürdü. 'Merhaba, tüylü dostlar!' diye fısıldardı, koyu kahverengi gözleri merakla kocaman açılmış halde.

Maya, içinde rulo yapılmış bir harita ve parlak kalemler olan bez bir çanta taşırdı. Gördüğü kuşları çizmeyi çok sevdi—ördekler, balıkçılar ve minik serçeler. Ama en sevdiği, gri ve beyaz tüylü, uzun ince boyunlu ve başında parlak kırmızı bir leke olan uzun turnaydı. 'Uçup gittiğinde nereye gidiyorsun?' diye yüksek sesle merak ederdi, çilli burnuna dokunarak. Turna sadece kehribar rengi gözlerini kırpardı ve sığ suda hareketsiz dururdu.

Sisli bir sabah Maya, turnanın geniş kanatlarını gerdiğini gördü. Bacağında yumuşak ışıpta parlayan küçük gümüş bir halka vardı. 'Gidiyor musun?' diye sordu. Turna havalandı, uzun bacakları arkasında sürükleniyordu. Maya haritasını kaptı. 'Yolculuğunu takip edeceğim!' dedi. Eve koştu, haritayı mutfak masasına yaydı ve parlak turuncu bir kalem aldı. 'İlk durak: bizim sulak alanlarımız,' dedi, minik bir yıldız çizerek.

Turna kuzeye uçu ve Maya onun yolunu haritasında izledi. Uğradığı her sulak alana bir yıldız işaretledi—sığ göller, çamurlu göletler ve otlı bataklıklar. 'Sulak alanlar basamak taşları gibidir,' demişti büyükannesi ona. 'Göç eden kuşların dinlenmesine ve beslenmesine yardımcı olurlar.' Maya'nın gözleri kocaman açıldı. 'Yani turna bir sulak alandan diğerine atlıyor!' Yıldızları birleştiren noktalı bir çizgi çizdi, kıvrıcık topuzları heyecanla zıplıyordu.

Her hafta Maya gökyüzünü kontrol eder ve kuş gözlemcilerinden haberler dinlerdi. Uzak bir kasabadan bir mektup geldi: 'Senin turnan burada görüldü!' Maya bir yıldız daha işaretledi. Turnanın uzun sazlıklarla dolu büyük bir sulak alanda durduğunu öğrendi. 'Bu mükemmel bir dinlenme yeri,' dedi, yıldızı parlak sarıya boyayarak. Haritası bir hikâyeye dönüşüyordu ve her yıldız turnanın muhteşem yolculuğunun bir bölümüydü.

Maya, turnanın nereye gideceğini nasıl bildiğini merak etti. Kitaplar okudu ve sorular sordu. 'Kuşlar güneşi, yıldızları ve hatta Dünya'nın manyetik alanını kullanır,' diye açıkladı öğretmenini. Maya başını salladı, yuvarlak yanakları parlıyordu. 'Yani turna cesur bir kâşif!' Haritasına yolculuğun yönünü gösteren minik oklar ekledi. 'Keşke ben de uçabilseydim,' diye iç çekti, ama işinin izlemek ve hatırlamak olduğunu biliyordu.

Bir gn bir fırtına patladı. Maya turna iin endişelendi. 'Sığınak bulabilecek mi?' diye sordu. Turnanın kötü havayı atlattığı bir sulak alana bir yıldız işaretledi. 'Sulak alanlar güvenli limanlardır,' diye yazdı defterine. Fırtına geçti ve bir mektup geldi: 'Turna güvende!' Maya sevinle bağırdı, aralıklı dişli gülümsemesi parlıyordu. O yıldızın yanına küçük bir kalp çizdi.

Aylar geçtikçe turna, Maya'nın hayal ettiğinden çok daha uzağa gitti. Tepeleri ve vadileri aştı, nehirleri ve bataklıkları takip etti. Maya'nın haritası yıldızlarla doldu—bazıları yakın, bazıları çok uzak. 'Her sulak alan bir zincirin halkası,' diye fark etti. 'Uzak bölgeleri bir su kolyesi gibi birbirine bağlıyorlar.' Zinciri parmağıyla takip etti, turnanın uzun ve cesur yolculuğuyla gurur duydu.

Maya haritasını arkadaşlarıyla paylaşmaya karar verdi. Onları eve davet etti ve büyük kâğıdı çimenlerin üzerine açtı. İki arkadaş eğildi—biri mavi ceket ve yeşil şapka giymişti, diğeri turuncu kazak ve mor atkı. 'Vay canına!' diye haykırdılar. 'Turna gerçekten bu kadar uzağa mı gitti?' Maya başını salladı. 'Ve her yıldız, dinlenmek için durduğu bir sulak alan.'

Arkadařlarının soruları vardı. 'Nereye gittiğini nasıl bildin?' diye sordu mavi ceketli arkadaşı. 'İzledim, dinledim ve her ipucunu işaretledim,' dedi Maya. 'Ve diğerk kuş gözlemcileri yardım etti.' Turuncu kazaklı arkadaşı haritanın kenarına yakın bir yıldızı gösterdi. 'Bu hangisi?' 'Bu uzak bir sulak alan,' diye açıkladı Maya. 'Turna geri dönmeden önce oraya uçtu.'

Maya onlara yıldızların nasıl bağlandığını gösterdi. 'Bakın,' dedi, 'sulak alanlar büyük bir nehrin üzerindeki basamak taşları gibi. Turna birinden diğerine atlıyor.' Arkadaşları noktalı çizgileri parmaklarıyla takip etti. 'Yani tüm bu yerler birbirine bağlı mı?' diye sordu mavi ceketli arkadaşı. 'Evet,' dedi Maya. 'Aynı su ve gökyüzüyle. Sulak alanlar uzak bölgeleri birbirine bağlıyor.'

Turuncu kazaklı arkadaşının bir fikri vardı. 'Kendi haritamızı yapalım!' Böylece ortaya büyük bir sulak alan çizdiler ve turnanın durakları için yıldızlar eklediler. Parlak kalemler kullandılar—yeşil, pembe ve mavi. Maya gülümsedi. 'Her sulak alan önemlidir,' dedi. 'Küçük olanlar bile kuşlar için önemlidir.' Arkadaşları başlarını salladı, parlak gözleri anlayışla parlıyordu.

Birlikte sulak alanları korumaya karar verdiler. Çöpleri topladılar ve başkalarına turnanın yolculuğunu anlattılar. 'Sulak alanları temiz tutarsak, kuşların her zaman dinlenecek bir yeri olur,' dedi Maya. Arkadaşları aynı fikirdeydi. Büyük bir turna ve 'Sulak Alanlar Hepimizi Birbirine Bağlar' yazılı bir afiş yaptılar. Maya içinin ısındığını hissetti, bir fark yarattığını biliyordu.

O akşam Maya sulak alanların yanında oturdu ve gökyüzünü izledi. Turna geri dönmüştü! Sığ suda dimdik duruyordu, kırmızı tacı gün batımında parlıyordu. 'Tekrar hoş geldin,' diye fısıldadı. Turna uzun gagasını eğdi, sanki teşekkür eder gibi. Maya artık yıldızlarla dolu haritasını açtı ve bir yıldız daha ekledi—tam oturduğu yere. 'Yolculuk burada başlıyor ve burada bitiyor,' dedi.

Maya haritasını okuldaki herkesle paylaştı. Turnanın yolculuğunun hikâyesini anlattı, her yıldızı gösterdi. 'Sulak alanlar basamak taşlarıdır,' dedi. 'Uzak bölgeleri birbirine bağlarlar ve onları güvende tutmaya yardımcı olabiliriz.' Arkadaşları alkışladı ve öğretmeni gülümsedi. Maya gurur duydu. Haritası kâğıttan fazlasıydı—su, gökyüzü ve bir uzun turnanın muhteşem yolculuğunun hikâyesiydi.

O günden sonra Maya kuşları izlemeye devam etti. Her sulak alanın, büyük ya da küçük, dev bir zincirin halkası olduğunu biliyordu. Ve büyük bir haritası olan küçük bir kızın, turnanın hikâyesini anlatmaya yardımcı olabileceğini biliyordu. 'Dünya birbirine bağlı,' dedi, 'aynı su ve gökyüzüyle.' Gülümsedi, aralıklı dişli gülümsemesi parlıyordu ve haritasını bir sonraki macera için rulo yaptı.